

EXAMENUL NAȚIONAL DE DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT
20 aprilie 2017

Probă scrisă
LIMBA ȘI LITERATURA RROMANI MATERNĂ ȘI
METODICA PREDĂRII ACESTEIA

MODEL

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de 4 ore.

SUBIECTUL I

(60 de puncte)

Drabaren o tèksto thaj xramosaren nùmaj rromanesœe so mangel pes anœ-e pučhimata dine maj tele!

“Am' khere o chav thodas pes te rovel, cipiskerda Thaj phendas sa p'e dajaqe so o but3ando kerda. E daj xala pes vastenqar kana sunda so phenel, Del nasipe k-e thagaresqe, phenel lesqe, thaj rovel: —Vaj amenqe, thagar!ana, ni-arakhlan aver 3ando, Ta dinan te siklarel les lil adav manus dilo? — Te-avel manqe-o filosòfo, o thagar atùnci mangla, Thaj puchla les xolinaça sosqeadal' buti kerda. — Thagar!ana, te 3anel pes, del angle o but3ando, A'vdes filosofiatar jekh kotor sas siklardo; Odolosqe, bes pacaça, mukh te kerav sar kamav Te kamesa cacipnaça te-avel tut godalo chav'. Mukhla-i xoli o-mpăràto, thaj phenda: — Apo', caces, diom les tuqe, but3ando te keres les. Pal-ol vòrbe kaj phende pes, o kerkipe' gudlilo, Thaj o dujto des skòlaqe o chavo sas bichaldo. Te citil pàle' thoda les, dujto des, o but3ando Thaj anq-o kher phandlindoj les, pire butenqe gelo. Sar prabaro sas o fòro, cak belwelaqe/ riatiate av'lo Thaj le rajorres 'rakhla les rovindoj, an 'kher phandlo; — 3a manro te xas, phenda, thaj bi godaço te ni-aves. Ama, le sàma kaj texàra sa deranil/ de ranin te aves. Pàle-o rajorro gelo-ar rovindoj...”

1. Lačharen o dino tèksto palal *i oficiàlo rromani khethani grafia* vi palal *e redakciaqe mangimata, palemxramosarindoj les* p-o nevo eksamenosqo lil, na p-o subijèkto! **8 pùnkture**
2. Alosaren e *fonetikane rimomimata, e morfologikane dikhimata* vi e *leksikàlo dikhimata* cirdine e tekstosœar thaj vakàren **buxles** palal lenœe! **8 pùnkture**
3. Sikaven savo čhand/ fàlo le xramosaripnasqo si kadava xramosaripen (epikano vaj lirikano). Sosœar? **5 pùnkture**
4. Ambolden rumunikanes o dino maj opre tèksto ! **8 pùnkture**
5. Arakhen štar paškernăvnă/ advèrbură, e dine tekstosœar! **4 pùnkture**
6. Den i paradigma kaj savorre vaxta thaj mòdură e verbosqi **rovel!** **10 pùnkture**
7. Nakhaven i sintagma **o lačho thagar** anœar le savorre 8 kèzură, ka-o jekhipen thaj ka-o butipen! **8 pùnkture**
8. Nakhaven i pašnavni / o adžektivo **baro** ka-e savorre komparaciaqe grădură. **5 pùnkture**
9. Arakhen štar pašnăvnă/ adžektivură, e dine tekstosœar! **4 pùnkture**

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

1. Kana tume drabaren kadava tèksto dino maj opre, so tume xatàren te phenen maj but? Xramosaren tumare xatàrimata/ idèe anœ-e 20-25 rëndură! **10 pùnkture**
2. Xramosaren jekh rig/ patrin (25 rëndură) palal o mothovipen „**N-ašti te kines tuqe godi! Si te rodes vi te siklòs la!**” **10 pùnkture**
3. Keren jekh evaluaciaqi fiša vaš o adžektivo **tang!** **10 pùnkture**